

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21915 - Teoria i Models del Treball Social Comunitari
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	X
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Nom	21915 - Teoria i Models del Treball Social Comunitari
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 20, 2S (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Héctor Gil Rodríguez hector.gil@uib.cat	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					
Miguel Ángel Oliver Perelló mangel.oliver@uib.es	10:00	12:00	Dilluns	11/09/2017	16/07/2018	BF 02

Contextualització

L'assignatura Teoria i models de Treball Social Comunitari forma part del mòdul Treball Social: conceptes, mètodes, tècniques i aplicacions, conformat per les matèries, Fonaments del Treball Social; Mètodes, models i tècniques de Treball Social; Habilitats socials i de comunicació del Treball Social; Investigació, diagnòstic i avaluació del Treball Social

Específicament, aquesta assignatura forma part de la Matèria: Mètodes, models i tècniques de Treball Social, que està vinculat amb continguts i competències específicament lligats al perfil professional i que en relació amb l'estructura dels estudis es situa dins d'un segon graó, on si en el primer s'han desenvolupat coneixements bàsics sobre els problemes fonamentals amb els quals la disciplina desenvolupa la seva activitat, en aquest segon graó es delimita el context específic en el qual els professionals desenvolupen la seva activitat.

La matèria està constituïda per 11 assignatures obligatòries, la docència de les quals se situa en segon, tercer i quart curs del Grau de Treball Social, i per 10 assignatures optatives de 3 crèdits ECTS, a realitzar durant el segon semestre del quart curs. Si l'assignatura Teoria i Models de Treball Social Comunitari, se situa en un segon graó dins de l'estructura del pla d'estudis, en un últim graó on es desenvolupen coneixements sobre destreses, procediments i tècniques que l'activitat professional desenvolupa, es situa l'assignatura Processos i Tècniques del Treball Social Comunitari, de 6 crèdits ECTS, i que necessàriament estarà coordinada amb l'assignatura Teoria i Models de Treball Social Comunitari.

Dins de la disciplina de Treball Social i per a la formació de futurs treballadors socials, resulten fonamentals les aportacions del Treball Social Comunitari per a l'abordatge de situacions socials col·lectives mitjançant el desenvolupament de processos organitzatius. L'assignatura pretén l'aproximació de la intervenció del Treball Social en la seva dimensió comunitària contribuint així al desenvolupament del perfil professional oferint a l'alumnat el coneixement dels diferents models teòrics per al treball comunitari.

Aquesta matèria desenvolupa coneixements i habilitats que permeten identificar els trets específics del Treball Social Comunitari, les característiques significatives de les modalitats d'intervenció comunitària i els diferents models que han contribuït a la formació teòrica pràctica del treball Social Comunitari. Possibilita reflexionar

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21915 - Teoria i Models del Treball Social Comunitari
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	X
Idioma	Català

entorn del terme comunitat, en relació amb els elements que van possibilitar l'inici del treball social comunitari i sobre les eines i enfocaments metodològics per dur a terme accions de treball comunitari. En referir-nos a les accions del professional en aquesta matèria ens referim majoritàriament a accions que signifiquen conscienciació, organització i la generació d'estructures en la comunitat, buscant el canvi i la transformació de l'entorn de manera conjunta amb les persones de les poblacions a les quals ens dirigim.

L'assimilació de conceptes, models teòrics i mètodes del Treball Social Comunitari es realitzarà buscant integrar els mateixos en relació als coneixements ja adquirits en altres matèries afins del Grau, relacionant la teoria i la pràctica i oferint la comprensió de la dimensió comunitària com a integradora de les dimensions individual i grupal en la intervenció del Treball Social

Requisits

No existeixen requisits específics per cursar aquesta assignatura pel que fa a coneixements i habilitats. Si es requereix per part de l'alumne, participació activa i actitud oberta per respectar el diferent, interès a desenvolupar valors de cooperació i negociació que possibilitin el treball en equip i disponibilitat per a la formulació de judicis sobre els models teòrics.

Recomanables

Tenir cursada l'assignatura Teoria i Història del Treball Social

Competències

El conjunt de la matèria Mètodes, Models i Tècniques de Treball Social està vinculada a 10 competències, de les quals 3 estan associades directament a l'assignatura Teoria i models de Treball Social Comunitari.

Específiques

- * 1. CE9 Capacitat d'obtenció i anàlisi de documentació rellevant per a la intervenció social.
- * 2. CE3 Capacitat d' interactuar amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats aplicant els mètodes, models, estratègies i tècniques de Treball social..
- * 3. CE13 Capacitat d'elaborar informes orals i escrits específics de la professió..

Genèriques

- * CG5 Capacitat d'establir relacions professionals, identificant necessitats, problemes, dificultats, i conflictes, a l'objecte d'identificar la forma més adequada d'intervenció.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21915 - Teoria i Models del Treball Social Comunitari
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	X
Idioma	Català

Els continguts de l'assignatura s'organitzen en blocs.

Continguts temàtics

BLOC I. EL TREBALL SOCIAL COMUNITARI EN LA DISCIPLINA DEL TREBALL SOCIAL
INTRODUCCIÓN: TRABAJO SOCIAL COMUNITARIO EN LA SOCIEDAD LÍQUIDA

TEMA 1: CONCEPTES, OBJECTIUS I PRINCIPIS DEL TSC

TEMA 2: EL TSC A ESPANYA

TEMA 3: OBJECTE DEL TSC: LA INTERVENCIÓ COL·LECTIVA EN EL TREBALL SOCIAL

BLOC II. BLOC II: SOCIETAT I COMUNITAT . ORÍGENS I DESENVOLUPAMENT DEL TREBALL SOCIAL COMUNITARI

TEMA 4: APROXIMACIÓ AL CONCEPTE DE COMUNITAT. SOCIETAT I COMUNITAT.

TEMA 5: ORÍGENS I EVOLUCIÓ DEL TSC

TEMA 6: BENEFICIS DEL TSC

BLOC III. OBJECTIUS I BENEFICIS DEL TREBALL SOCIAL COMUNITARI. TIPOLOGIES I MODELS

TEMA 7: PARTICIPACIÓ CIUTADANA, MOVIMENTS SOCIALS I VOLUNTARIAT.

TEMA 8: ELS REFERENTS TEÒRICS PER A L'ACCIÓ. PRINCIPALS MODELS D'INTERVENCIÓ SOCIAL I COMUNITÀRIA

ANNEXOS. ARTICLES I CAPÍTOLS QUE COMPLEMENTEN EL TRACTAT EN ELS DISTINTS TEMES I QUE S'INCLOUEN COM A MATERIAL DE L'ASSIGNATURA.

Metodologia docent

La metodologia utilitzada combinarà les activitats presencials amb les no presencials. Les presencials es dividiran en classes teòriques i classes pràctiques. Les classes teòriques són d'assistència voluntària però recomanable ja que en elles s'aprofundirà en els continguts de la matèria i es facilitarà la seva comprensió a través d'exemples i d'anàlisis conjunts, destacant-se els aspectes més importants de l'assignatura. En aquelles sessions però, que participen professionals/persones externes a la UIB - seminaris -, i en la projecció audiovisual, si bé pertanyen pel que fa a l'avaluació, a la part pràctica de l'assignatura, es duren a terme en la franja horària del grup gran -teoria-, per tal de no repetir-les per a cada grup, i l'assistència a les mateixes és obligatòria i no recuperable. En les classes pràctiques es requereix una assistència obligatòria del 80%. L'assignatura no compta amb itinerari no presencial. Enguany per primera vegada i juntament amb d'altres assignatures, aquesta forma part d'un projecte d'innovació docent - Diagnòstics comunitaris participatius a zones turístiques vulnerabilitzades -, que suposa que un grup de 5 alumnes de l'assignatura conformaran un grup diferenciat de pràctiques on realitzaran un treball de camp consistent en la identificació de situacions de vulnerabilitat a un barri de Palma. Aquest treball pràctic vinculat a la matèria d'estudi suposa una major dedicació de temps de treball de camp fora de l'aula i menor dins l'horari de pràctiques a l'aula. També compta amb un sistema d'avaluació diferenciat dels altres grups.

Les classes teòriques consistiran en exposició de continguts mitjançant presentació o explicació, impartides pel professor, debats i anàlisis de temes diversos relacionats amb l'assignatura, i on es procurarà la comprensió dels continguts teòrics de la mateixa a través d'exemples d'experiències i amb la participació de l'alumnat. En les classes pràctiques es desenvoluparan activitats que permetin facilitar l'assimilació dels coneixements adquirits

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21915 - Teoria i Models del Treball Social Comunitari
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	X
Idioma	Català

en les classes teòriques, mitjaçant l'anàlisi d'experiències pràctiques relacionades amb els continguts de la matèria. Tant les classes teòriques com les pràctiques comptaran amb un sistema específic d'avaluació, que l'alumne treballarà individualment o en grup. Cada una de les activitats avaluable exigeix una nota mínima per a poder fer mitja amb la resta de notes de l'assignatura. En cas de no arribar-se a aquest mínim exigint la qualificació de l'activitat no comptarà amb la resta de notes, i per tant en la nota final de l'assignatura. L'avaluació de l'assignatura es divideix en dos grans blocs, un dels quals, la part pràctica es divideix a la vegada en diferents apartats. La qualificació final de l'assignatura està conformada per la mitjana resultant de la nota de cada un dels dos blocs. Per a poder dur a terme però la mitjana de les dues notes (teoria i pràctica), és imprescindible que cada un dels dos blocs tingui com a mínim una nota de 5. En cap cas es pot aprovar l'assignatura sense tenir per separat aprovat cada un dels dos blocs. La part pràctica de l'assignatura conformada per diferents activitats avaluable pot aprovar-se tot i no tenir aprovades totes les activitats sempre i quan l'activitat per a fer mitja amb la resta compleixi amb el requisit d'arribar a la qualificació mínima exigida per la mateixa. En cas contrari es perd el percentatge de la nota corresponent a aquesta activitat.

Les activitats de caràcter no presencial consistents en la preparació de seminaris, lectures o realització de treballs o informes de comprensió i anàlisi de les lectures facilitades, per exposar en classe o lliurar al professor, tindran l'objectiu de posar a l'estudiant en la situació d'aplicar alguns dels coneixements adquirits en les activitats presencials.

Volum de treball

Aquesta assignatura estarà a la disposició de l'alumne a través de Campus Extens, per la qual cosa es recomana des d'un principi la utilització d'aquesta plataforma per a un correcte seguiment del desenvolupament de l'assignatura. A l'inici del semestre estaran a la disposició dels alumnes a través de la plataforma UIB digital les dates de realització de les proves d'avaluació contínua i dates de lliurament dels treballs. No obstant això, si durant el curs acadèmic sorgeix la possibilitat de dur a terme seminaris o alguna altre activitat de les que estan contemplades en la guia docent, que es pugui considerar d'interès per als alumnes i que no es pot preveure la data de realització de la mateixa en el moment d'elaboració d'aquesta guia docent, i sempre que s'informi als alumnes amb l'antel·lació suficient, es podrà modificar la data prevista en el cronograma de realització de l'activitat i substituir-la per la nova data en que es dugui a terme la activitat en qüestió mantenint el seu caràcter d'assistència obligatòria i avaluable.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Seminari sobre temes relacionats amb el Treball Social Comunitari.	Grup gran (G)	Es realitzaran 1 o 2 sessions a les quals assistiran persones que vinculades a la intervenció comunitària, amb característiques diferents entre elles i les iniciatives de les quals sorgeixen tant a través d'entitats o moviments socials com de l'administració pública. L'objectiu és que els alumnes identifiquin diferents aspectes exposats en les classes teòriques.	8
Classes teòriques	Teoria sobre la comunitat, orígens, desenvolupament i models teòrics del Treball Social Comunitari	Grup gran (G)	L'objectiu és aportar a l'alumne coneixements específics de la matèria a través de classes magistrals, debats i anàlisi conjunt amb els alumnes, sobre els principals continguts de la matèria. Al temes facilitats pel professor al inici del curs es podran afegir articles o altres tipus de documents, a manera d'annex, que complementin la matèria de l'assignatura.	30
Classes pràctiques	Anàlisi i debat	Grup mitjà (M)	Anàlisi d'articles o situacions relacionades amb els continguts de la matèria, i amb la participació dels alumnes. En algunes	16

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21915 - Teoria i Models del Treball Social Comunitari
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	X
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			de les sessions es dedicarà a realitzar per part dels alumnes un breu exercici de reflexió al voltant del tema tractat.	
Classes pràctiques	Exposició i debat	Grup mitjà (M)	Consisteix en l'exposició – en format ppt –, per part de cada grup d'alumnes del anàlisi realitzat per ells mateixos sobre articles facilitats pel professor envers experiències de treball comunitari, participació ciutadana, associacionisme, moviments socials, etc.	4
Classes pràctiques	Seguiment de les activitats de treball no presencial.	Grup mitjà (M)	Orientació, seguiment i avaluació amb atenció personalitzada per part del professor del procés d'aprenentatge de l'alumne, en relació a activitats relacionats amb el tractat als seminaris, sobre la pel·lícula projectada en la assignatura i envers l'anàlisi dels articles facilitats sobre la matèria.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Anàlisi de la projecció audiovisual	Anàlisi i reflexió envers el tractat en la pel·lícula projectada en l'assignatura i on l'alumne haurà de relacionar-ho de manera reflexiva amb els continguts de l'assignatura.	6
Estudi i treball autònom individual	Anàlisi del tractat als seminaris	L'alumne analitzarà i relacionarà el tractat en cada un dels seminaris oferits en el marc de l'assignatura per a poder respondre a les preguntes sobre el mateix.	6
Estudi i treball autònom individual	Estudi del temari	Estudi i aprenentatge dels principals aspectes explicats dins l'aula, en les classes teòriques, pràctiques i en seminaris o d'altres activitats realitzades.	64
Estudi i treball autònom individual	Lectura de documents	Lectura d'articles i experiències per al seu posterior anàlisi conjunt dins l'aula.	14

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21915 - Teoria i Models del Treball Social Comunitari
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	X
Idioma	Català

Seminaris sobre temes relacionats amb el Treball Social Comunitari.

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Es realitzaran 1 o 2 sessions a les quals assistiran persones que vinculades a la intervenció comunitària, amb característiques diferents entre elles i les iniciatives de les quals sorgeixen tant a través d'entitats o moviments socials com de l'administració pública. L'objectiu és que els alumnes identifiquin diferents aspectes exposats en les classes teòriques.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà la capacitat d'identificar i analitzar diferents aspectes relacionats amb la matèria L'assistència als seminaris és obligatòria i no recuperable. En cas de no assistència es perdrà el percentatge de nota que correspon a aquesta activitat. Aquesta activitat d'avaluació es durà a terme durant el període d'avaluació continua

Percentatge de la qualificació final: 15% amb qualificació mínima 5

Teoria sobre la comunitat, orígens, desenvolupament i models teòrics del Treball Social Comunitari

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	L' objectiu és aportar a l'alumne coneixements específics de la matèria a través de classes magistrals, debats i anàlisi conjunt amb els alumnes, sobre els principals continguts de la matèria. Al temes facilitats pel professor al inici del curs es podran afegir articles o altres tipus de documents, a manera d'annex, que complementin la matèria de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà la capacitat per respondre amb precisió a les preguntes plantejades relatives als continguts inclosos en la matèria, tant als inclosos al material imprès, els explicats a classe, en les lectures facilitades pel professor o tractades en els seminaris o projeccions audiovisuals.

Percentatge de la qualificació final: 55% amb qualificació mínima 5

Anàlisi i debat

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Anàlisi d'articles o situacions relacionades amb els continguts de la matèria, i amb la participació dels alumnes. En algunes de les sessions es dedicarà a realitzar per part dels alumnes un breu exercici de reflexió al voltant del tema tractat.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà l'assimilació dels continguts, l'anàlisi i aportacions crítiques sobre els mateixos i en relació amb els continguts teòrics de la matèria. En aquesta activitat es valorarà especialment la participació activa de l'alumnat. Aquesta activitat es durà a terme durant el període d'avaluació continua

Percentatge de la qualificació final: 5% amb qualificació mínima 5

Exposició i debat

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Consisteix en l'exposició – en format ppt -, per part de cada grup d'alumnes del anàlisi realitzat per ells mateixos sobre articles facilitats pel professor envers experiències de treball comunitari, participació ciutadana, associacionisme, moviments socials, etc.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà la qualitat en la presentació dels continguts treballats pel grup, la transmissió de les principals idees dels mateixos quer demostrin la seva comprensió, la capacitat per treballar en equip i el procés de treball realitzat

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21915 - Teoria i Models del Treball Social Comunitari
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	X
Idioma	Català

al llarg del curs en relació a aquesta activitat. Aquesta activitat es durà a terme durant el període d'avaluació continua

Percentatge de la qualificació final: 15% amb qualificació mínima 5

Anàlisi de la projecció audiovisual

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Anàlisi i reflexió envers el tractat en la pel·lícula projectada en l'assignatura i on l'alumne haurà de relacionar-ho de manera reflexiva amb els continguts de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà la capacitat d'identificació per part de l'alumne dels aspectes reflectits en la pel·lícula que es relacionen amb els continguts de l'assignatura. L'assistència a la projecció de la pel·lícula és obligatòria, i no recuperable, per tant en cas de no assistir es perdrà el percentatge de nota corresponent a aquesta activitat. Aquesta activitat es durà a terme durant el període d'avaluació continua

Percentatge de la qualificació final: 10% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

BARBERO, J. M Y CORTÈS, F. (2005). Trabajo Comunitario, organización y desarrollo social. Madrid. Alianza Editorial.

CARMONA, M. y REBOLLO O. Guia operativa d'Acció Comunitària (2009). Acció Social i Ciutadania. Ajuntament de Barcelona.

HERNÁNDEZ ARISTU, J. (2009). Trabajo social comunitario en la sociedad individualizada. Nau llibres

LILLO, NIEVES Y ROSSELLÓ, ELENA. (2001). Manual para el Trabajo Social Comunitario. Madrid. Ed. Narcea

MALAGÓN BERNAL, J.L. , SARASOLA SANCHEZ-SERRANO, J.L. Fundamentos del Trabajo Social Comunitario. (2006). Aconcagua Libros. Textos Universitarios. Sevilla.

Bibliografia complementària

ALGUACIL GÓMEZ, J. (editor) (2006) Poder local y participación democrática. El Viejo Topo. Madrid.

BATTEN, T. R.: El enfoque no directivo en el Trabajo Social de grupo y comunidad. (1969) Editorial Euroamérica, Madrid.

BAUMAN, Z. La sociedad individualizada. (2001) Cátedra. Madrid.

CONSEJO GENERAL DEL TRABAJO SOCIAL. Trabajo Social Comunitario. (2010) Revista de Servicios Sociales y Política Social, núm. 91. Madrid

ESCUDERO, JOSÉ (2004). Análisis de la realidad local. Madrid. Ed. Nancea.

GRACIA FUSTER, E. (1997). El apoyo social en la intervención comunitaria. Ed. Paidós. Barcelona.

HOMBRADOS MENDIETA, M^a.I, GARCIA MARTÍN, M.A; LÓPEZ ESPIGARES, T. (coordinadores). Intervención social y comunitaria (2006), Ed. Aljibe. Málaga

MARCHIONI, Marco. La utopía posible. La intervención comunitaria en las nuevas condiciones sociales. (1994) Santa Cruz de Tenerife-Las Palmas de Gran Canaria. Editorial Benchomo.(2001)

MARCHIONI, Marco. (2001) Comunidad y Cambio social. Teoría y praxis de la acción comunitaria. Madrid. Editorial Popular.

MARCHIONI, Marco. Comunidad, Participación y Desarrollo. Teoría y metodología de la intervención comunitaria. (2001). Editorial Popular. Madrid.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	21915 - Teoria i Models del Treball Social Comunitari
Grup	Grup 20, 2S
Guia docent	X
Idioma	Català

NAVARRO PEDREÑO, Silvia. Redes sociales y construcción comunitaria. (2004) Editorial CCS. Madrid.
NOGUEIRAS, L. (1996). La práctica y la teoría en el desarrollo Comunitario. Descripción de un modelo. Ed. Narcea. Madrid
PASTOR SELLER, Enrique. Trabajo Social Comunitario (2006). DM Librero Editor. Murcia
YORDI GARCÍA, Mirtha y CABALLERO RIVACOBÁ, M. TERESA. Desarrollo Comunitario integrado ¿una alternativa? Servicios Sociales y Política Social. Desarrollo y Política Social. (2003) Madrid . n. 63.
Edita : Consejo General de Colegios de Diplomados en Trabajo Social.

